

5. Ринок праці в Україні в 2010 році : [електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.dcz.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=178294&cat_id=4713800

6. Яковенко Р.В. Прикладні проблеми ринку праці в Україні / Р.В. Яковенко, А.С. Пугаченко // Наукові праці КНТУ. Економічні науки. — 2010. — Вип. 17. — С. 35—42.

Стаття надійшла до редакції 28.05.13.

Н. М. Демченко,
асистент кафедри
правового регулювання економіки
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ЮРИСТІВ У НЕПРОФІЛЬНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

В умовах розбудови української держави, соціальних і правових реформ, переходу до ринкових відносин стали актуальними проблеми перебудови існуючої системи підготовки юристів, озброєних сучасними знаннями, культурою, високим рівнем громадянської та соціальної свідомості. Відповідно до основних принципів ООН щодо суспільної ролі і місця правника визначено, що юрист — це відкрита та доступна для клієнта особа, що на засадах здобутої кваліфікації та дотримання високих стандартів моральності та професійної етики здійснює свою діяльність із захисту прав і законних інтересів клієнта з урахуванням публічного порядку держави. Основними завданнями вищої юридичної освіти є надання належної професійної кваліфікації (знання правового порядку держави та уміння застосовувати законодавство при вирішенні справ) у поєднанні із вихованням професійних ідеалів та поваги до морального обов'язку, прав і свобод людини, а також постійне підвищення професійних навичок юристів, підвищення гарантованості індивідуальних і колективних прав людини відповідно до Рекомендацій Ради Європи щодо свободи здійснення юридичної професії [1].

Вищу юридичну освіту в Україні слід розглядати як певний рівень фахової освіти, а також як безперервний процес спеціалі-

зованого теоретичного та практичного навчання, що здійснюється у вищих навчальних закладах, у яких зосереджений висококваліфікований науковий і науково-педагогічний персонал, забезпечується поєднання навчального процесу з науково-практичною діяльністю, та готуються компетентні кадри у галузі права відповідно до стандартів вищої освіти. Основним завданням вищої юридичної освіти є підготовка кваліфікованих фахівців у галузі права, які працюють на утвердження в суспільстві верховенства права та правової свідомості й правової культури громадян [1].

Система вищої юридичної освіти є складною і взаємодіє з політичними, економічними, культурними і соціальними системами. В таких умовах вища юридична освіта не може бути пасивною, а повинна суттєво і динамічно впливати на оточуюче середовище, формуючи цивілізоване демократичне правове поле. В цьому аспекті її позитивна роль і просвітницька місія є значною, а часом — вирішальною. Однак, доводиться констатувати, що наразі українська система вищої юридичної освіти не набула тих якісних характеристик, які дозволили б поставити її в один ряд з системами юридичної підготовки більшості країн Європи та провідних країн світу, зайняти належне місце у форматі міжнародної співпраці та конкуренції в сфері освітянських правничих послуг [1].

Основними принципами універсальності вищої юридичної освіти мають бути:

1) Вища юридична освіта повинна сприяти становленню злагоди і миру в суспільстві, утвердженню верховенства права та правової свідомості громадян, поваги до морального обов'язку, прав і свобод людини. Така освіта покликана виховувати законослухняного громадянина своєї держави.

2) Доступ до вищої юридичної освіти всіх, хто для цього має необхідні здібності та відповідну підготовку.

3) Вища юридична освіта має використовувати весь спектр форм роботи для задоволення правових потреб громадян.

Тенденції та проблеми в системі вищої юридичної освіти дозволяють виділити кілька основних напрямків, а саме: відповідність вищої юридичної освіти сучасним вимогам, зміст освіти, якість освіти.

В Україні фактично відсутня чітка цілеспрямована державна політика в сфері реформування вищої юридичної освіти, приведення її у відповідність до вимог сучасності та положень Болон-

ської декларації. Реформи в галузі вищої юридичної освіти, що відбуваються на даний час, спрямовані переважно на приведення зовнішньої форми освіти у відповідність до європейських стандартів і вимог [2]. Реформування вищої юридичної освіти в Україні ускладнюється надмірним стихійним розвитком юридичних навчальних закладів, їх кількість збільшується, проте це зовсім не означає, що всі вони здатні готувати юристів високого рівня, а також через розпорощеність вищих навчальних закладів за підпорядкованістю. Останніми роками розвиток процесу підготовки юристів у непрофільних (технічних, технологічних, економічних, педагогічних) університетах і необґрунтоване збільшення їх кількості, а отже і ліцензованого обсягу, призвело до перенасичення такими фахівцями ринку праці [5, с. 446]. У ряді наукових праць можна побачити пропозицію щодо рішучого скорочення кількості або закриття непрофільних державних вузів, які здійснюють підготовку юристів [1—4]. На нашу думку, таке рішення є поспішним і передчасним. Вважаємо за доцільне спрямувати спеціалізовані юридичні навчальні заклади на підготовку фахівців відповідної спеціалізації, а непрофільним вузам доручити підготовку юристів із вузькою спеціалізацією, яка за напрямом відповідала б спеціалізації всього вузу.

Що ж до змісту вищої юридичної освіти, то він залишається майже незмінним, оскільки реформи в цьому напрямку відбуваються дуже повільно [2].

Щодо доступності юридичної освіти, безумовно на неї впливає незадовільний рівень базової правової підготовки в системі загальної освіти через відсутність або неналежне викладання базових правових дисциплін, які б давали випускникам загальноосвітніх закладів основи правових знань і дозволяли їм оглядового орієнтуватися у правових питаннях. Для вирішення цієї проблеми варто зосередитись на вдосконаленні системи викладання правових дисциплін у середній школі, залученням науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів до розробки програм, методик викладання правових дисциплін, а іноді і до ведення базових правових курсів.

Список використаних джерел

1. Концепція розвитку вищої юридичної освіти в Україні, <http://www.univer.km.ua/doc/koncepc.htm>.

2. Дробноход М.І. «Україна в контексті якісної освіти», <http://www.anvsu.org.ua/index.files/Articles/Drobnokhod3.htm>.

3. Козьяков С.Ю. «Якісна юридична освіта в Україні: проблеми тільки починаються», <http://justinian.com.ua/article.php?id=2921>.

4. Медведєв В. «Неправове поле правової освіти про політичну обумовленість кризи юридичної освіти в Україні», http://gazeta.dt.ua/EDUCATION/npravove_pole_pravovoyi_osvitipro_politichnu_obumovlenist_krizi_yuridichnoyi_osviti_v_ukrayini.html.

5. Христинченко Н.П. «Адміністративно-правові та організаційні засади підготовки юристів», <http://archive.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2010-3/10xnzpjp.pdf>.

Стаття надійшла до редакції 17.05.13.

Г. І. Дзяхар,
асистент кафедри
правового регулювання економіки
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ЮРИСТІВ У НЕПРОФІЛЬНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Економічні та соціально-політичні перетворення в країні, загальні зміни ситуації у світі, формування законодавчої бази в Україні як незалежній державі висувають нові вимоги до підготовки юристів, особливо беручи до уваги кількість вузів, які готують юристів.

На сьогоднішній день проблемами непрофільних вузів, які готують юристів, є:

— недостатня забезпеченість профільними базами практики для студентів, магістерської форми навчання;

— незначні зміни в педагогічних технологіях, формах і методах педагогічної роботи;

— невідповідність кількісного і якісного складу викладачів, які забезпечують викладання юридичних дисциплін, встановленим вимогам;

— розбіжність законодавства України у сфері вищої юридичної освіти, до освітніх вимог європейських і світових стандартів;

— недостатній рівень матеріально-технічної бази для підготовки висококваліфікованих спеціалістів;

— тощо.